

ČITATELJI! Prosimo, pogledjte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebuje list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnsprej plačano.

GLAS NARODA

Lišt slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 1. — Štev. 1.

(Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, MONDAY, JANUARY 4, 1943. — PONEDELJEK, 4. JANUARJA, 1943

VOLUME LI. — LETNIK LI.

KA NEKAJ VEČ KOT
na dan dobivate ...
2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA DOM
(Izveniš sobot, nedelj in praznikov
ČITAJTE, KAR VAS ZANIMA

ŠEST RUSKIH FRONT

RUSI SE NA 1100 MILJ DOLGI BOJNI ČRTI BORE NA ŠESTIH MED SEBOJ LOČENIH IN ZELO ODDALJENIH FRONTAH IN SICER: NA SEVERU PRI VELIKIH LUKIH, NA OSREDNJI FRONTI PRI VORONEŽU, PRI MILEROVU, PRI STALINGRADU, TER NA KAVKAZU PRI ELISTI IN MOZDOKU

Rusko vrhovno poveljstvo naznaja, da je rdeča armada včeraj zavzela Mozdok, kjer so Nemci najdalje prodrli do petrolejskih polja na Kavkazu. Z zavzetjem Mozdoka je Nemcem odrezana pot do velikih petrolejskih vrelkov na Kavkazu in sedaj Rusi gonijo Nemce nazaj in zadnje rusko poročilo pravi, da rdeča armada prodira dalje.

Visoko na severu pri Velikih Lukih se je rdeča armada razcepila proti zapadu in severu ter presekala Leningrad-Vitebsk železnico ter prodrla ob Moskva - Riga železnici 14 milj do Novih Sokolnikov, od koder je samo še 70 milj do letske meje.

Novi Sokolniki je križišče železnice in je bilo glavno nemško oporišče za zalagnje armade pred Stalingradom in armade na osrednji fronti, ki se naslanja na Smolensk.

V božičnem tednu je bilo uničenih 266 nemških aeroplanov, med njimi 98 transportnih aeroplanov pred Stalingradom, Rusi pa so v istem času izgrabil 122 aeroplanov.

Prav posebno so bili srčiti boji za Velikije Luke, ki so jih Rusi zavzeli v petek. Nemška posadka se je držala do zadnjega in se nikakor ni hotela podati, tako da je bila uničena do zadnjega moža. V močni trdnjavi so Rusi dobili zelo bogat bojni plen: 17 tankov, 47 topov, mnogo moznarjev, 136 strojne, 42 radijskih transmitterjev, mnogo infanterijskega orožja, velike zaloge municije in živeža.

Nemci še vedno zanikujejo zavzetje Velikijih Lukov in rusko poročilo o tem pravi:

"Hitlerci se boje, da bi vojniki drugih nemških obkoljenih garnizij o tem izvedeli ter bi se uprli, da bi umirali za Hitlerja."

V Velikijih Lukih je padlo na tisoče Nemcev in "Pravda" pravi, da je mesto velikansko nemško pokopališče.

"V vsaki hiši leži po več sto nemških vojakov," pravi "Pravda". "Število mrtvih Nemcev v mestu seže v tisoče. Rusko časopisje, ki obirnito oznanja ruske zmage, s posebnim ponosom omenja generala Gregorija K. Žukova kot poveljnika velike ofenzive pri Stalingradu. General Žukov je lansko leto rešil Moskvo in ruski narod je sedaj presenečen, ko je izvedel, da je postal naslednik maršala Simeona Timoščenka kot poveljnik kritične južozemne pokrajine.

Zadnjikrat je bilo slišati o generalu Žukovu poleti, ko je poveljeval v ofenzivi na osrednji fronti pri Rževu in je bil imenovan za obrambnega podkomisarja, katero mesto je nprvo za Josipom Stalinom kot vrhovnim poveljnikom rdeče armade.

Kje je maršal Timošenko, ni bilo povedano, toda ima neko drugo zelo važno poveljstvo. Poročilo iz Moskve pravi, da Nemci, ki so obkoljeni pred Stalingradom, žive samo ob konjskem mesu.

Nek vjet nemški kaprol je povedal:

"Položaj obkoljene armade je obupen. Vojaki so vsled pomanjkanja hrane oslabele. Na dan dobe po štiri do pet unč kuha in skodelico konjske juhe."

Posebno poročilo ruskega vrhovnega poveljstva navaja naslednji plen zadnjih šestih tednov:

zapljenih 542 aeroplanov, 2064 tankov, 4451 topov, 2734 moznarjev, 8161 strojnica, 15.954 avtomatičnih pušk, 37.703 protitančne puške 137.850 vojaških pušk, mnogo drugega vojnega materijala ter 46 lokomotiv, 2120 železniških voz. — Uničili pa so 1249 aeroplanov, 1187 tankov, 1459 topov, 755 moznarjev in 2708 strojnica. — Zajetih je bilo 15.300 trukov in 5134 uničenih, vjetih 15.783 konj in 3221 motornih koles. Osvobojenih je bilo 1589 mest, trgov in vasi.

LETO V ZNAMENJU

K R V I

Sistematično ubijanje ljudi tekom minulega leta ne pozna primere v zgodovini človeštva. Toliko človeških bitij niso pobrali nit kužne bolezni srednjega veka.

Po poročilih, ki so dosegla vnanji svet, se more sklepati, da je bilo pobitega več civilnega prebivalstva, kot pa je padlo vojakov na vseh bojiščih, kajti za frontami je bilo ubitih nad štiri milijone ljudi.

To sistematično pobijanje je bilo zamišljeno že dolgo pred izbruhom vojne. To klanje ljudi so nacisti in fašistični krvoelci zamislili iz političnih in gospodarskih razlogov.

Moritve se dogajajo po naslednjih treh načelih:

1. Naciji hočejo očistiti svojo deželo "tujcev" in "neprilagodljivih", da imajo Nemci tem več prostora in se morejo razširiti čez svoje dosedanje meje.

2. Da se izravna nemško prebivalstvo z drugimi narodnostmi. To se pravi: čim več Nemcev pade na bojiščih, tem več mora biti pobitih med tujimi narodnostmi.

3. Tuje narode je treba ubijati, da bo nemški narod imel toliko več živeža, katerega vedno bolj primanjkuje.

To nacistično naziranje gre celo tako daleč, da ubijajo celo slabomne, nezdravljive in stalno pohabljeni Nemce, da bi zdravi imeli tem več živeža.

Tako satanski Hitler in njegov oorođa Muso pobijata ljudi drugih narodnosti, da si bodo mogli njeni ljudje bolj polniti svoje želodce.

Nova dvo-centna znamka

Washington. — Vzorec za novo dvo-centno znamko pošte Zdr. držav, ki bo izdana 14. januarja, predstavlja zvezo združenih narodov. Znamka bo rdeča in bo nosila napis, "Nations United for Victory."

Zavezniki sestavljajo mednarodni tribunal

London. — Združeni narodi so pričeli sestavljati mednarodno kriminalno sodišče, pred katero naj bi po vojni prišli vsi osiščni zločinci, kot Hitler, Mussolini, Heinrich Himmler, Vidkun Quisling, Pierre Laval, Jacques Doriot, itd.

Četudi zločinci sami ne bodo pripeljani pred sodišče pred koncem vojne, se pa vseeno že delajo načrti, po katerih bi se moglo takoj imenovati osebje sodišča, ter določiti proceduro in zbrati dokaze, ter pregledati in prirediti tozadevne mednarodne zakone.

Verjetno je, da bosta predsednik Roosevelt in državni tajnik Hull imenovala nekaj znanih ameriških legalnih veščakov, ki bodo dajali temu sodišču nasvete.

V poštev bo prišel brezdvomna pri tem profesor Sheldon Glueck, ki poučuje kriminologijo in kriminalno pravo na Harvard univerzi, ter je priznan kot največja avtoriteta v poznavanju in tolmačenju mednarodnih zakonov ali postar. Profesor je bil rojen na Poljskem, a je postal ameriški državljan v letu 1920 in je član svetovalnega odseka vrhovnega sodišča Zdr. držav, v kriminalnih zadevah.

Tisti, ki priporočajo takojšno ustanovitev mednarodnega sodišča za osiščne zločince pravijo, da bi se s tem preprečilo tem kriminalcem, da bi se zaslužili kazni izmuznili z begom, kakor se je to zgodilo v zadnji vojni, ko se je z nekako malosrčnostjo poskušalo spraviti pred mednarodni sodišče tedanje vojne zločince na visokih mestih, pa je vsa zadeva žalostno propadla in je glede nemškega kajzerja izjavila holandska kraljica, ki sedaj uživa s svojo rodbino gostoljubje Amerike in Kanade, da kajzerja ne izroči nobenemu mednarodnemu sodišču, ter da je dobrodošel na zemlji njene kraljevine.

Dežele, ki so bile pregažene, že več časa zbirajo materijal, ki bo služil kot dokazilno sredstvo pri sojenju glavnih zločincev in njihovih hlapcev in Glueck pravi, da bi se moralo poskrbeti, da bi bila obsodba teh zločincev del premirja samega in

HITLER DRŽI RUMUNJO ZA VRAT

London. — Kakor je razvidno iz poročila, ki ga podaja ONA., bi bila Rumunija rada dobila svoje vojaštvo z ruske fronte domov, toda Hitler je rumunski vladi odklonil to nje-no zahtevo.

Zahteva je bila posledica pregleda izgub na ruski fronti tekom poletja in naraščajoče nezaupanje rumunskega ljudstva glede madžarskih namer, posebno odkar so se očitno izboljšale prijateljske razmere med Sofijo in Budapešto.

Hitlerjeva odločitev se smatra za hud udarec premierju Antonescu, posebno še, ker nima podpore monarhističnega elementa okrog kralja Mihaela. Podpredsednik Mihail Antonescu je bolj priljubljen pri tej skupini in pri kralju samem, kakor ga tudi Nemci sami imajo veliko raje. Zdi se, da bo najbrž prišla kmalu sprememba v uradu prvega ministra.

Medtem pa se širi po deželi kaos, ker je docela odpovedal sistem odmerjanja živil. Vsi sloji so prisiljeni, da kupujejo na črnem trgu ali pa poginejo od lakote. Veliko število delavcev je sicer uposlenih v nemških vojnih tovarnah in drugih nemških podjetjih, ter zaslužijo dobro, toda ker ni nobenih regulacij cen, ljudstvu noben zaslužek nič ne koristi in tako se širi veliko nezadovoljstvo.

Medtem pa se širi po deželi kaos, ker je docela odpovedal sistem odmerjanja živil. Vsi sloji so prisiljeni, da kupujejo na črnem trgu ali pa poginejo od lakote. Veliko število delavcev je sicer uposlenih v nemških vojnih tovarnah in drugih nemških podjetjih, ter zaslužijo dobro, toda ker ni nobenih regulacij cen, ljudstvu noben zaslužek nič ne koristi in tako se širi veliko nezadovoljstvo.

Hirohito pohvalil japonske čete

Uradna italijanska novinarska agencija je podala vest, ki pravi, da je japonski cesar Hirohito, ob priliki otvoritve parlamenta v Tokiju preteklo soboto z vznešenimi besedami slavil japonske vojne čete, "ki so v daljnih deželah premagale vse ovire in uničili sovražnika povsod, kjer so ga našle."

Hirohito je izrazil popolno zadovoljstvo z ozirom na tesne vezi z zavezniki Japonske, ter je povedal parlamentu, da mora Japonska nadaljevati vojno s še večjo srčnostjo v bodočnosti, ako hoče dobiti končno zmago, ki bo vredna nagrada za odločno vztrajnost in galantnost japonskih vojakov.

Thomas E. Dewey ustoličen, kot governor

V petek, na Novega leta dan, je bil uradno ustoličen, kot governor države New York, Thomas E. Dewey, ki je bil izvoljen za ta urad prošle jesen z veliko večino.

Nova jugoslov. vlada

Po poročilu iz Londona je bila jugoslovanska vlada preurejena in ministrski predsednik Slobodan Jovanović je ostal še dalje ministrski predsednik ter je obenem prevzel tudi posle vnanjega ministra mesto dr. Momčila Ninčiča. Tudi general Draža Mihajlović je ostal še na svojem mestu kot minister vojne, mornarice in zračne sile.

Ministrstvo je prejšnji teden kralju Petru dalo svojo ostavko v namenu, da bi bila postavljena nova vlada, ki bi bila bolj uspešna.

Sedanja vlada je sledeča: Profesor Slobodan Jovanović, ministrski predsednik in vnanji minister.

Dr. Juraj Krnjević, podpredsednik in minister za pošto, brzojav in telefon.

Dr. Mjha Krek, podpredsednik in minister za javna dela.

General Draža Mihajlović, minister vojske, mornarice in

zračne sile.

Dr. Juraj Šute, finančni, trgovski in industrijski minister.

Miloš Trifunović, vzgojni minister.

Milan Grol, prometni minister.

Dr. Milan Gavrilović, justični, poljedeljski in minister za prehrano.

Dr. Srdžan Budisavljević, minister za narodno blagostanje in zdravje.

Jovan Banjanin, minister za gozde in rudarstvo.

MLADA DELAVKA PRETEPENA DO SMRTI

State Island, N. Y. — Devnajst let stara Mary Rycoich, ki je bila zaposlena v neki vojni tovarni v Elizabeth, N. J., je bila na potu na delo napadena in njeno truplo so našli kakih 24 pozneje na nekem samotnem in zaraščenem kraju 18 milj od njega doma.

Ob truplu je ležala njena torbica in nedotaknjen "lunch", nedaleč stran pa so bili vidni odtisi avtomobilskih koles v mehki zemlji, kar je pričalo, da je bila mladenka najbrž ubita nekje drugje, potem pa je napadalec pripeljal njeno truplo na tisti samotni kraj, da bi zabilal sled zločina.

Zdravniški pregled je pokazal, da je bila deklica večkrat udarjena po glavi s topim o-

rodjem, ter tudi večkrat zabo-dena. Očitno se je branila pred napadalcem, ki jo je končno ubil.

Policija sedaj išče nekega srednjeletnega možkega, ki je dekleta v tovarni večkrat peljal z dela domov. Neka priča, katere ime ni bilo objavljeno, je slučajno videla nekega motorista, ko je privozil s svojim avtom iz gošče, kjer je bilo pozneje najdeno truplo mlade delavke. Pozornost na avto je omenjeni priči obrnilo srdito lajanje psov na bližnji prašičji farmi.

Oče umorjenega dekleta je vdovec in ima še štiri druge otroke, od katerih je en sin v armadni službi.

Če kdo zavoha, da ste napočili v svojih shrambah živil, vas lahko zadene naslednje:

Nepravilna reprezentacija pri registraciji za novo živilsko knjžico in nepošteno navedenje ali utajenje nakopičenih živil, je kaznjivo z globo \$10.000 ali z deset leti zapora, ali z obojem. To je ena postava, ki zadeva prestopke v pogledu živilskih odmerkov.

Druga postava, ki je del War Powers Acta, določa, kot prestopke v pogledu racijoniranja živil, vsako kršitev regulacij za odmerjanje živil. Maksimalna kazen je plačitev globe v znesku deset tisoč dolarjev ali eno leto zapora, ali oboje.

Urad za administracijo cen pravi, da se oblasti ne bodo obojavljale pri izvajanju teh postav, ker nima nihče pravice, da si nakopiči živil in s tem odjeda pravične odmerke drugim.

Velikoštevnini vladni uslužbenci

Washington. — Prestolnica Združenih držav ni več edina, ki ima "big business" vladnega poslovanja, katero zahteva veliko število uslužbencev. V državi New York je uposlenih 210 tisoč vladnih ozir. državnih delavcev in uslužbencev; Pennsylvania jih ima 186.600; California 154.900; Virginija 113.500, Texas 126.100 in Massachusetts 104.200. — District of Columbia uposluje 283 tisoč, federalnih delavcev in uslužbencev, vsled česar je v Washingtonu in okolici prava stanovanjska kriza.

Kaj pomeni ime

London. — Belgijska novinarska agencija poroča, da se je mlademu paru v Bruslju rodil deček, kateremu so dali ime Winston. Ko so zvedele za novo dete in njegovo ime nemške oblasti, je bila odrejena aretacija očeta, ki je bil obsojen na devet mesecev ječe, ker si je upal dati otroku tako ime!

Bivši poljski zunanji minister Beck umira v koncentracijskem taborišču

London. — Reuterjeva agencija kvotira list "Aftonbladet", ki je prinesel vest, da bivši poljski zunanji minister, Joseph Beck počasi umira za jetiko v koncentracijskem taborišču na Bavarskem. Vest poudarja, da je prav malo upanja, da bi sploh okrevale.

Beck je bil zunanji minister Poljske v letu 1939, ko so se vršila znana pogajanja v Monakovem in ko je bila Poljska napadena.

Slika kaže skupino ruske infanterije, ki se je posebno izkazal v veliki ruski zimski ofenzivi.

"GLAS NARODA"

VOICE OF THE PEOPLE

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

50th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$6 Advertisements on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—; za šest let \$1.50.— Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.— Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno sobot., nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

KAJ JE Z JUGOSLAVIJO?

(Nadaljevanje.)

VII.

Prilagodili so se (partizani) s tem, da so sprejeli demokratske metode, kar je za Balkan nekaj nenavadnega. Mestne uprave so bile izvoljene z volitvami.

Vpeljana je bila zdravstvena služba pod vodstvom slovenskega beograjskega profesorja Simona Miloševića.

V osvobodjenih pokrajinah so bila odprta gledališča, v katerih nastopajo dobro znani igralci in igralkice in celotni orkester zagrebškega Narodnega gledališča, ki je prestopil na stran partizanov.

Nova država ima vnanji urad, dasi je navzoč samo en tuj diplomat: Ivan Lebedjev, bivši svetovalec ruskega poslanstva v Beogradu, ki je lansko leto pobegnil v Črno goro in je sedaj posredovalni uradnik Moskve s partizani.

Po osvobodjenih pokrajinah je v prometu partizanski denar in vpliv nove države je pri hrvatskih kmetih tako močan, da v mnogih krajih vzhodno od Ljubljane laške okupacijske oblasti ne morejo kupiti živeža z lirami, temveč se morajo posluževati partizanskega denarja.

Osvobodjena pokrajina ima radijsko postajo, ki jo je slišati v Švicah in ima angleška oddaja močan ameriški naglas.

Govor nove države je: "Svoboda za vse narode! Smrt fašizmu!"

Država zahteva, da se postavi federacija po zgledu Švice. Obuboženja kmetje Jugoslavije—Srbi, Hrvati, Slovenci, Macedanci, Črnogorci in Madžari, kristjani in mohamedanci — se vedno bolj nagibljuje k partizanom.

Mihajlovič se zapustili, ker dela za Veliko Srbijo, zapustili so ustaše, ker delajo za Veliko Hrvatsko, in zapustili srbske kolaboracioniste pod kvazingom generalom Milanom Nedićem.

Prejšnji teden (26. in 27. decembra) se je v Bihaču, ki je glavno mesto osvobodjene pokrajine, zbralo 53 delegatov iz cele Jugoslavije in so izvolili za predsednika zbora Ivana Ribarja, hrvatskega katoliškega odvetnika, ki je član srbsko-hrvatske demokratske stranke in sin prvega predsednika narodnega ustavnega zbora, ki se je sestel leta 1918, da postavi državo, ki je pozneje postala Jugoslavija.

Tačasna vlada predstavlja protiosisilske sile v celi Jugoslaviji ter ima armado, ki jo cenijo od 200,000 do 300,000 mož. Armada in vlada nista "komunistični", ne "roparski", četudi so nekateri voditelji, zlasti v armadi, komunisti.

Narodno osvobodilno gibanje je po značaju večinoma kmetško in vključuje mnogo članov srbsko-hrvatske demokratske stranke in drugih kmetijskih organizacij — hrvatskih, srbskih in slovenskih.

Prvo deločasne vlade je bilo, da je poslala brzojavke predsedniku Rooseveltu, Churchillu in Stalinu.

Tako piše "Time" in na sličan način pišejo in poročajo nekateri drugi ameriški magazini in dnevniki.

In kaj moremo o položaju v Jugoslaviji sklepati iz teh poročil?

Jasno je, da se general Mihajlovič bori bolj za Veliko Srbijo, kot pa za Jugoslavijo, ker je v prvi vrsti Srb in obenem vojni minister. Jugoslovanska vlada pa je tudi bolj srbska, kot pa jugoslovanska.

Prejšnji teden je bila jugoslovanska vlada preustrojena in pri tem je glavno, da je bil izpuščen iz vlade vnanji minister Momčilo Ninčić, ki je vele-Srb in je tudi eden med tistimi, ki je podpisal za nas tako nesrečno rapalsko pogodbo, po kateri je Primorska pripadla Italiji. Kdo je njegov naslednik, do danes še ni znano.

Jasne slike o položaju v Jugoslaviji ni mogoče podati. — Znano je samo to, da se partizani bore proti Nemcem in Lahom in se ozirajo na Rusijo, kot svojo rešiteljico. Mihajlovič pa je v tesni zvezi z jugoslovansko vlado, ki o Rusiji niče ničesar vedeti, kar je jasno pokazala, ko je zavrnila ponudbo sovjetskega vnanjega komisarja Molotova, da bi stopila v tesnejše zveze z Rusijo.

Skratka — partizani se bore za narod, Mihajlovič pa za zamejno vlado in — Srbijo.

VESTI KOMU
POMAGATE ...
AKO PRISPEVATE ZA
U. S. O.

KVIŠKU SLOVENSKA SRCA V AMERIKI!

JANKO N. ROGELJ gl. predsednik ABZ.

Slovenski narodni kongres je za nami, a ogromno delo je pred nami. Moje misli po kongresu so pri delu, katero čaka vsakega Slovenca in Slovenko v Ameriki. Slovenski ameriški narodni svet je porojeno dete tega kongresa, a sedaj je naša naloga, kako življenje bo žvelelo to dete. Sedaj je čas, da preiskujemo samega sebe, če smo dovolj močni in veliki, da vztrajamo pri naši zaobljubi, da bomo skupno delali kot celota slovenskega naroda v Ameriki.

Kvišku slovenska srca v Ameriki! — Vsaka slovenska naselbina, vsaka slovenska skupina, vsaka slovenska hiša, vsak Slovenec in vsaka Slovenka vsi smo poklicani, da delamo, vztrajamo in žrtvujemo. To je naša skupna zadeva, dolžnost in naloga.

V teh resnih in odločilnih časih veljajo tudi za nas ameriške Slovence besede iz dr. Krekove oporoke:

"Vi vsi, ki ste seme izkrvavljenega naroda, mislite le eno: kako boste združili vse svoje zmožnosti, vso svojo ljubezen in vse svoje srce posvečali jugoslovanski dužavi, za njen procvit, kulturo in blagostanje."

Da, ameriški Slovenci smo tudi seme izkrvavljenega slovenskega naroda onkraj morja. Vse kaže, da je nevidna usoda hotela, da je nekotiko tega semena padlo na svobodna ameriška tla, kjer je vzklilo v nov narod — ameriški Slovenci. Mi smo tukaj, složni in strpni. Če so našemu narodu v domovini zavezane roke in zamašena usta, naša sveta dolžnost je, da govorimo mi v imenu tega naroda, dokler ne bo ta narod svoboden in prost, da bo sam govoril.

Zastopniki ameriških Slovencev na Slovenskem narodnem kongresu v Clevelandu so izvolili in potrdili odbornike Slovenskega ameriškega narodnega sveta, ki so danes, rekel bi: nekaka vlada, ki bo govorila za naše ljudi onkraj morja. SANS bo danes obveščal našo ameriško vlado v Washingtonu, ter zastopstva drugih vlad o potrebah in ciljih zaslužjenih Slo-

vensov v domovini, dokler sami ne bodo mogli govoriti.

Da se bodo uresničili cilji in načrti našega započetelega dela, treba bo požitvovanja in denarja. Ako tega nismo pripravljeno dati, potem bo uspeh SANS — neploden.

Poleg Slovenskega ameriškega narodnega sveta imamo Slovenci v Ameriki tudi slovensko sekcijo JPO. Mi imamo sedaj dve organizaciji, obe sta naši, obe sta potrebni, obe potrebujejo denarja. Niti ene niti druge ne smemo zanemarjati, obe moramo podpreti kot združeni ameriški Slovenci.

Globoko in slovenske žepce bomo morali poseči, vsako slovensko društvo, klub ali skupina bo morala odgovoriti z denarjem. Za vzgled vzemite društvo Lander Adamič št. 28. S. N. P. J. v Clevelandu, ki je na letni seji sklenilo, da daruje za obe preje omenjeni organizaciji vsak član en dolar v letu 1943. To je menda prvo društvo v Ameriki, da je napravilo ta sklep. Društvo šteje 373 članov in članice. In to še ni vse! Končni sklep društva je bil, da se prispeva še iz društvene blagajne vsota, da bo skupni prispevek \$500. to je: za JPO slov. sekcija \$250 in za SANS \$250.

Člani in članice društva Lander Adamič vam kličejo preko širne Amerike: "Kvišku srca bratje in sestre, živimo v velikih in zgodovinskih časih, ko nemirna slovenska kri odpira človeška srca onih ameriških Slovencev, ki so seme izkrvavljenega naroda onkraj morja. Bolj blagoslovljeno je delo onega, ki daje, kot je delo onega, ki sprejema. Dajte in dajajte, kot še nikoli niste dajali! Pomagajte, rešujte in celite rane, kot da pred vami prosil in joče vaš lastna mati, da iztisne iz svojega suhega telesa zadnjo kapljico poživljajoče krvi v utroho umirajočega sina. To je boj za življenjski obstanek; tu je samo vprašanje, če daš, da rešiš življenje; ali ne daš in stopiš preko mrtvega trupla svojega brata. Tu je vprašanje, ali želiš svojemu narodu onkraj morja isto svobodo in demokracijo, katero sam uživaš, ali se boš zlobno nasmehnil in z zaničevanjem pljunil na tisto slovensko zemljo, ki ti je dala življenje. Kri ni voda! Kri naše krvi se razliva preko slovenske zemlje in napaja pogorišča naših vasi, kjer je slovenska pesem, sveta narodova beseda, stisnjena za zamašena usta. "Kvišku srca, bratje in sestre, mi smo že plačali prvi narodni davek, plačajte ga tudi vi, da boste nam enaki, ki se zaveda-

mo nesreče, katera je zadela našo rodno zemljo."

Brat in sestra, stopi na društveno sejo, tvoja bratska dolžnost je, da spregovoriš takoj, ker potreba je tako nujna in ne odlašaj za drugo sejo.

Daj, brat, daj! Pomagaj sestri!

PRAZNOVANJE NOVEGA LETA V NEW YORKU

New York vsako leto praznuje odhod starega in prihod Novega leta in tako je bilo to praznovanje na programu tudi letos, čeprav je Broadway precej zatemnjen in so v veljavi razne restrikcije, ki ne dovoljujejo docela svobodnega in razigranega praznovanja, kakor je New York običajno ob priliki Novoletnega veseljačenja.

Tisti, ki se razumejo na cenitev števila ljudi, ki se kod zberejo za to ali ono praznovanje, itd., pravijo, da je bilo na Times Square okrog 40 tisoč ljudi kar je v primeri z drugimi leti, ko je prišlo v mesto tudi do milijona ljudi, bolj majhno število. Med veselimi razgledajočimi in praznovaleci je bilo pot pot mnogo vojaštva in razna zabavišča, restavracije, gledališča, itd., so imela dober business.

JUGOSLOV. ČASNIKARJI V LONDONU.

(JIC.) — Zveza jugoslovanskih časnikarjev v Londonu je priredila v čast svojih angleških tovarišev obed, kateremu je prisostvovalo veliko število angleških in zavezniških osebosti.

Predsednik jugoslov. zveze Mihajlo Petrovič je pozdravil velikega prijatelja našega naroda in častnega predsednika zveze, Wickham Steeda, ki je v svojem odgovoru pozval svoje britanske tovariše, naj dobro pazijo na Jugoslavijo, ki si je pridobila velikih zaslug in je neobhoden potreben predpogoj za trajen mir na Balkanu.

V imenu angleških časnikarjev je Canyon povdaril velike kreposti jugoslovanskega naroda, njegove zasluge in ljubezen do domovine, ki se je s toliko jasnosti izrazila v prvi in drugi svetovni vojni.

VSI ne moremo iti na bojišče se vojskovati proti sovražniku osebne svobode; — VSAK pa lahko pomaga pobiti sovražnika, ako kupuje WAR BONDE in ZNAMKE redno.

RAZGLEDNIK

Piše Anna P. Krasna

Ameriški Družinski Koledar

Vzela sem si par večerov časa, da sem prečitala Ameriški družinski koledar, kateri je letos, kot piše njegov urednik, Frank Zaitz, posvečen "onim v naši stari domovini, ki se bore za svojo in drugih svobodo."

Vsebinsko je Koledar bogat, in v njem so zastopani naši literarni in drugi talenti, ki so prispevali svoja dela, katera nudijo zadovoljivo raznoličnost gradiva.

Posebnost Koledarja letos je spis dr. Borisa Furlana, "Slovenija v borbi". Ravnotako je zanimiva študija, "Sup in njegova Nora", katero je napisal Frank Kerže in katera v zelo pogodljivih potezah oriše življenje, ki ga je najti kjerkoli v newyorških blokih.

Katka Zupančičeva je svojim prispevkom sama napravila primerne risbe. Leo Zakrajšek ima informativen spis o denarju; Zvonko Novak je zastopan s par spisi, od katerih eden opisuje Brazilijo in njeno bogastvo; Matt Petrovič podaja nasvete glede nakupa lastnega doma, dočim Josip Češarek zanimivo opisuje veliko potrpljenje čalunetskega župnika, ki je moral čakati dolgo vrsto let, do svoje srebrne maše, preden je dobil svoji cerkvi primeren farovž.

V Koledarju je še več drugih zgodovinskih in informativnih ter literarnih spisov izpod peresa naših tukašnih, kot starokrajskih pisateljev, katerih dela so seveda bila prispevana pred vojno.

Zanimiv je opisni portret ameriškega socialnega pesnika, Carl Sandburga, kateri je analitično obrnilo delo o velikem Lincolnu, njegovem delu in njegovem času. Spis je priredil Louis Beniger, ki je podal točno in impresivno sliko o Sandburgu kot človeku in umetniku.

Pesmi in Koledarju so največ od starokrajskih pesnikov in med temi je tudi Seliškarjeva, "Pismo iz ize" katero je otkusil v Veliki Kinkindi pesnik sam, ker je bil prištet med napredne inteligente, katere je tedanja vladna klika v Jugoslaviji opevanjala in zanirala.

Poleg literarnega in slikovnega gradiva ima Koledar polno slik in umetnih risb. itd. Cena Koledarja je en dolar in naročo se pri Jugoslovanski delavski tiskovni družbi (Proletarec), 2301 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V pojasnilo "Prispevkarju" Priznavam, da je delikatno vprašanje, ki sem se ga dotak-

nila v tej koloni 30. decembra p. l., tako delikatno, da nam daje nauk, da moramo biti Slovenci v Ameriki zelo previdni preden izrečemo kako končljivo besedo v zadevi trenj, ki so v teku v nesrečni Sloveniji. Na noben način ne moremo dovoliti, da bi se med nami delala propaganda, ki bi morda stremela za tem, da usmeri naše simpatije baš proti temu, kar ljudstvo doma morda boče imeti. Vse večji in vplivnejši ljudje, nego smo mi, ki se potegujemo za ubogi slovenski narod, danes svare pred nevarnostjo, da demokracija podpro in pomagajo spraviti ljstvu na vrat nekaj, proti čemur se v svojem strasnem trpljenju sedaj borijo. To pravijo poučeni možje. Ni vodilo kmahu v drugo neizogibno klanje.

Glede "galantnosti" Italijanov pa je bilo zapisano v moji koloni, da sta galantno postopala laška komandanta, ki sta prišla v neki kraj z laško divizijo, ki je umičila oddelek partiscer ne pomeini, da je nekdo, tizanov. Galantno postopanje ki je pisal o partizanskih prizodejstvih in o tem, da sta bila komandanta galantna napram civilnemu prebivalstvu, hvaleh ali zagovarjal Italijane, ki itek nimajo prav nobenega opravičila na naši slovenski zemlji, toda vlie temi na je stvar vsaj nam ne napravila viis, kakor da so Lahi rešili naše ljudi pred partizanskiimi tolpami, o katerih mimogrede rečeno, pripadajo dane že bolj jasna poročila, ki trdijo, da so med partizani celo slovenski duhovniki, ki bi žele videti slovenski narod osvobojen vsake tuje navlake.

To, da sem pošteno izpovedala trenutno reakcijo, ki je bila, da naj se narod sam očisti in ognju kaosa, nikakor ne pomeni, da hočem, da zapadem sama ali pa da zapadejo drugi rojaki izolacijski misli, naj se naš in evropski človek sploh sam reši iz lastnega kaosa razmer, ki si jih neprenehoma ustvarja — da, ustvarja, z našo pomočjo. Tudi mi smo grešniki v kolikor se tiče svetovnega položaja, četudi do gotove mere včasih igramo vlogo "suck-erija", kateremu ni treba včevati po vojni, kar je bil posodil, da se je klanje lahko nadaljevalo, dokler se niso izdružile sile na eni ali drugi strani.

V zadnjih 15 letih sem premetela preveč socialnih, zoodovinskih in sličnih del, da bi bila moja miselnost tako enotna; na, da ne bi znala razločevati med naravno človeško reakcijo, ki želi trenutno odbiti od sebe vsako odgovornost za nekaj, kar je neprijetno in nezaželjeno in pa med višjo socialno zavestjo, ki človeku-inelegantu narekuje, da se mora boriti za vredne človeške ideale naprej neglede na zapreke in na dvoje ali brezumnost položaja. Mi pač moramo imeti vero vase in v naš narod in s to vero vsebi bomo premostili vse trenutne občutke, ki bi nam hoteli narekovati brezbriznost ali malodušnost.

Moja mati me je učila, naj se dvomov nikdar ne strašim, le podleči jim nikdar, ker preinigan dvom je še en jeklen klin, ki stopnjuje človekovo voljo do vsega, kar se šteje med višje vrednote duha.

Otroška paraliza

Na sestanku pred nekaj dnevi v Biltmore hotelu v New Yorku, med uradniki National Foundation for Infantile Par-

lysis in zastopniki tujejezičnih listov v New Yorku, je bilo dogovorjeno, da se razvije obsežna kampanja za nabiranje skla-

da za pobiranje te strašne bolezni. Ta kampanja bo končana z rojstnim dnevom predsednika Roosevelta 30. januarja.

Na sliki sedeti od leve na desno so: J. Kirschenbaum, (Jewish Morning Journal); E. A. Powers, direktor Greater New York Division of the National Foundation's Drive; Beverly Kelley, ravnatelj za publiciteto za Foundation; Nathan H. Seideman, preds. Foreign Press Committee; J. F. Lurch, coordinator Foreign Language Groups; M. Kaufman, (Nepzava); Albert Schulman (Jewish Review) in J. Camprubi, (La Prensa).
Stoječi od leve na desno: F. Iluhuk, (Ukrainian Daily News); K. Grossman, (nemški Aufbau); N. S. Baris (grški Herald); Gene Rea (Il Progresso); Anthony F. Svet (Glas Naroda); John V. Dvorsky (New Yorks Listy); Andrew Valushek (N. Y. Dnevnik) Nat. Wein (Jewish Morning Freiheit); H. Sandby Hancin (Nordisk Tidende) in F. Schwartzman (Inter-Racial Press.)

JERRY KOPRIVŠEK in njegov orkester na ploščah
Terziska Polka
Na planjcah — valček Riv. M 57
In DUQUESNE UNIVERSITY
TAMBURICA — Str. M 571
Za toz. cenil in cenilniš
obrisite ga: JOHN MARSHALL, Inoz
463 West 2nd Street New York

GLASUJTE V "GLAS NARODA"

Kratka Dnevna Zgodba

Iz sreče v nesrečo

BRANDIS:

Šume vali svetega jezera, še peče drevje v svetem gaju Malabarskem. Spominja se tebe, Sakunta, ti cvet ljubezni, vzrastel iz bolečine, o tebi pripoveduje mati svoji hčeri, o tebi poje Indijec ko sedi večerne ure ob jezera.

zna mej, krasno orožje, bogastvo. Nedostojno je za mlado ženo, da je na sameni z moškimi. Sakunta si je zagrnila obraz in krlknila od sramote in strahu. Zdelo se ji je, da je omadežuje mohamedanecv pogled. Izgibala se je konjevi nogi, da ubeži za drevo, v dom. Konj pa je bil pred njo. Tedaj je zaprosila mlo:

gala so se železna vrata, zalajala sta dva leva in zablesteli sta dve sablji. Vrata so se odprla. Leva sta se plazila k nogam jezdeca, sužnja sta se dotaknila s čelom tal. Po belo lesketajočih se stopnicah, sredi dehtečega vrta, se je jezdec ustavil in skočil na fla. Prijel je Sakunto za roko in zaživžgal. Iz hiše, zidane v drugačnem slogu kakor pri njih, je privrelo krdele sužnjev — moški gologlavi, ženske zavite v jasmak. Njim na čelu ženska visoke postave, v svilenih belih dimljah s škrlatnim životnikom, glavo je imela ovito z zelenim turbanom, na turbanu svetel kamen, velik kakor golobje jajce. Njen obraz ni bil zakrit.

igra in ples. Ko je legla utrujena na svilene blazine, je bila pretrudna, da bi se spominjala, jokala in želela, ali da bi snovala, kako bi se rešila. Mogoče da bi se kaj bolj branila svoji usodi, ali vedela je, da jo preklinja njen mož, da misli, da je odšla svojevoljno, da je izbrisana iz bramanske kaste, da jo čaka zunaj siromaštvo in zaničevanje. Iman je prihajal in poučeval bramanko. Ugovarjala je v marsičem, saj je poznala Vedo in svete pesni in postave. Toda Abdul ji je kazal ljubeznivo spoštovanje, mati je govorila, koliko lepš deklet bi bilo rado zamenilo s Sakunto, in hiša je bila bogatejša kakor bramanceva. Sakunta pa je štela šestnajst let. Biser in dragulji lepe besede so bile vaba zavesti, da je prva sreča izgubljena, je bila povod, da se je odločila prestopiti k izlamu in se poročiti z Abdulom.

lubi tvoje srce. Živi cvet ljubavi Brama... Zbudila se je ob otrokovem krikju in tedaj je vedela, da mora njen ljubljenec umreti. Umrl je. Kakor alabastrov kipček je ležal v materinem naročju in njeni vroči poljubi, vse njene solze ga niso več obudile. In nič ni moglo več utolažiti mlade matere. Izgibala se je Abdula, ki jo je ekusal potolažiti, in užalila je njegovo mater, ki ji je očitala, da se je izneverila svoji veri in prinesla nesrečo v hišo. Sakunta je premagala Leilo. Sakunta je venela in hirala v zalovanju. Abdul je postal nestrpen. Mati je zasovražila sinaha, ki ni ljubila njenega si-

Newyorška naselbina bo zopet manifestirala

Zastopniki Združenih slovenskih društev v New Yorku so že v avgustu sklenili, da se priredi velika skupna manifestacija nacš naselbine v Greater New Yorku in okolici in sicer s čim popolnejšim koncertnim ter govorniškim in zabavnim programom. Prireditelj ima dva posebna namena. Prvič, da ponovno opozori, vzpodbudi in navdusi ves tukajšnji slovenski živelj za čim večje in popolnejše sodclovanje nas vseh pri vseh panogah vojnega prizadevanja naše nove domovine Amerike, in drugič, da se ponovno in čim močnejše prinese v ospredje velevažno vprašanje naših rodnih bratov in sester za neposrednimi mejami jugoslovanske Slovenije, to je vprašanje naših bratov in sester pod fašistično Italijo, pod nacijsko Nemčijo ter pod zaniško-fašistično Madžarsko, in to kot nekak protitež proti tukajšnji propagandi raznih Sforzov, Habshuržanov in drugih elementov njihove vrste, ki hočejo v sedanjih kritičnih situacijah mešati pojme nepoučenim Amerikancem ter tako ribariti v kalnem.

pravljajni odbor se pač trudi, da bo ta prireditelj ne samo na višini najboljših prireditev v preteklosti, temveč da bi jih še nadkrilila. Treba je, da vsa naša naselbina v Greater New Yorku in okolici prične takoj misliti in govoriti o tej prireditvi, zanjo agitirati in se nanjo pripravljati. Na tem mestu naj gre poseben apel na naše žene in dekleta kakor tudi moške, ki imajo narodne noše, da se pripravijo ter da pridejo na prireditelj v čim največjem številu. Od sedaj do 17. januarja mora biti geslo vsakega rojaka in rojakinje: Vsi v Atlington dvorano na 17. januarja! Nepotrebno trošenje denarja v vojnem času je podzavestna sabotaža. Vojna produkcija potrebuje vaše dolarje, zato kupujte vojne bonde; namesto, da trošite denar po nepotrebno.

THE NEW ENCYCLOPEDIA of MACHINE SHOP PRACTICE. Special znani profesor na Stevens Institute of Technology v angleščini George W. Barnwell. Cena \$1.98. SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 216 WEST 18th STREET NEW YORK CITY

SEDAJ LAHKO DOBITE LASTNOROČNO PODPISANO KNJIGO TWO-WAY PASSAGE PISATELJA LOUIS-A ADAMIČ-A ZA NAVADNO CENO \$2.50. Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona. Pošiljam Money Order za lastnoročno podpisano knjigo: "THE TWO-WAY PASSAGE" za \$.....

GROB FRANCOSKE VOJNE MORNARICE. Pristanišče Toulon, kjer so Francozi potopili večino svojih bojnih ladij, da ne bi prišle v nemške roke. Image of a harbor scene.

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK. Izšla je nova knjižica ki daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljani. Poleg vprašanj, ki jih navadno sodniki stavijo pri izpitu za državljanstvo, vsebuje knjižica še v II. delu nekaj važnih letnic iz zgodovine Zedinjenih držav, v III. delu pod naslovom Razno po Proglas neodvisnosti, Ustava Zedinjenih držav, Lincolnov govor v Gettysburgu, Predsedniški Zedinjenih držav in Poedine države. Cena knjižice je samo 50 centov. In se dabi pri: SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th St., New York

Islandski ribič

BOMAN - Spisal PIERRE LOTI

41

ČETRTI DEL

Zvečer, ko se deca noč, posedajo zaljubljeni radi po klopi pred hišami. Tudi Jan in Marjetica sta delala tako. Vsak večer sta sedela pred vrati Moanove kočice na stari kame-niti klopi. In tu sta se ljubila.

Drugi imajo pomlad, senco zelenih dreves, tople večere, razevele rože. Ona dva sta imela samo februarški mrak, ki je padel na primorje pokrito z bodičjem in kamenjem. Nobene zelene vejice nad njunima glavama ni nikjer naokrog; samo neizmerno nebo, po katerem so se podile počasi blodeče megle. Namesto cvetlic samo rjave alge, ki so jih bili potegnili ribiči z mrežami na stezo.

Zime niso ravno ostre v teh pokrajinah, ker jih ogrevajo tople morske struje. Toda večeri so bili vendar dostikrat hladni in vlažni, drobne, ledene, komaj vidne kapljice so padale zaročencema na rame.

Ostala sta vedno zunan, in prav dobro sta se počutila. In ta klop, stara že nad eno stoletje, se ni čudila njuni ljubezni, saj je videla že zdovolj drugih. Slišala je že dovolj sladkih besed, ki so jih ponavljala usta od rodu do rodu, vedno enake. In videla je pozneje, kako so prihajali isti ljudje kot oslabei, tresoči se starčki sedeli so na istem mestu kakor pred leti — da se navzijo še malo svežega zraka ter si ogrejejo stare ude pri zadnjih žarkih toplega solnca.

Od časa do časa je pomolila babica Ivonna glavo skozi vrata ter se ozrla na mlada dva. Ne morda zato, ker bi bila v skrbeh, kaj počenjata, tamveč iz same ljubezni, ker ju je rada videla; včasih ju je tudi okušala spraviti v sobo.

"Mraz je otroka moka, prehladita se. Bože moj, je-li to pametno, ostajati tako pozno zunaj?"

Mraz. — Njima ni bilo mraz. Saj se nista zavedala ničesar, kar je bilo izven njune sreče, izven sladke zavesti, da sta tesno združena, da ju ne more ločiti nič več na svetu.

Ljudje, ki so prihajali zvečer mimo, po poti, so čuli njune prijateljske glasove, pomešane s šumenjem morja, ki se je zaganjalo tam spodaj ob stali. To vse je tvorilo harmonično godbo, sveži Marjetičin glas se je menjaval z nizkim, težkim Janovim basom, ki je imel sedaj vse polno sladkih, božajčičkih akcentov. Toda njuni sencji sta razločevali na granitnem zidu za njunima hrbtoma. Najprej bela Marjetičina avba, nato cela njena vitka postava v črni obleki, in ob njeni strani široke rame njenega prijatelja. Nad njima široka slamnata streha, in za vsem tem brezkončne, mračne teme brezbarvna praznina vode in neba.

Siednjič pa sta se vendar vsak večer vrnila v kočjo ter sedla na ognjišče. Stara Ivonna je kmalu zaspala, glava se ji je sklonila na prsi, in prav nič ju ni ovirala v ljubezni. In tako sta šepetala dalje, da vsaj malo nadomestita molki preteklih dveh let. Hotela sta se navziti docela teh lepih večerov, ki bodo skoro končali.

Dogovorjeno je bilo, da bosta stanovala tu pri stari babici, ki jima je hotela v sporočki zapustiti svojo kočico. Za sedaj nista ničesar popravljala, ker ni bilo časa. Odložila sta to za tedaj, ko se Jan zopet vrne z Islanda; takrat sta hotela malo olepšati to ubogo, zapuščenno gnezdo.

Nekega večera jo je kratkočasil s tem, da ji je pripovedoval tisoč malenkosti, ki jih je bila storila ali ki so se ji bile pripetile, od kar sta se prvokrat videla. Našel ji je celo vse oblike, katere je imela, in vse veselice, katere je bila med tem obiskala.

Poslušala ga je stime. Kako je bil videl vse to? Kako bi si bila mislila, da je on vse to opazil, da je bil zmožen, si kaj takega zapomniti?

Smehljal se ji je skrivnostno ter ji pripovedoval še druge podrobnosti, celo take stvari, ki jih je ama že skoro pozabila.

Sedaj ga ni več motila v pripovedovanju. Poslušala ga je molče, polna neizrečne radosti. Zdelo se ji je, da je uganila, da ga umeje. Ljubil jo je, tudi on je njo ljubil ves ta čas. Na njo je mislil vsako uro, in to ji je odkril sedaj v svoji prosti naivnosti. In če je bilo tako, zakaj se je še potem branil, zakaj je pustil, da je toliko trpela?

Obljubil ji je bil pač, da ji pojasni to skrivnost; ali odlašal je od dne do dne; samo nasmehnil se je ves v zadregi, kadar ga je sponmila na njegovo obljubo.

Nekega lepega dne sta se odpravila z babico Ivonno v Paimpol, da kupita poročno obleko.

Med njunimi lepimi gosposkimi oblekami, ki so ji izostale izza nekdanjih dni, jih je bilo gotovo nekaj, ki bi se bile dale preurediti za to slavnost, ne da bi bilo treba knpiti še kaj novega. Toda Jan ji je hotel pokloniti to darilo, in ona se ni bogve kako branila. Zdelo se ji je, da je že na pol njegova žena, če ji podari obleko, ki jo je plačal s svojim denarjem, z delom svojih rok.

Izbrala sta črno, ker je Marjetica še žalovala za očetom. Toda Janu se ni delo nobeno blago, kar so mu jih pokazali, dovolj lopo. Bil je nekako ponosen nasproti prodajalcem, in on, ki bi ga ne bil spravil poprej za noben denar v kako paimpolsko prodajalno, se je danes za vse brigal celo po katerem kroju bo narejena obleka. Hotel je, da jo obšije Marjetica z velikimi zametnimi trakovi, da bo še lepša.

Noč je že padala na skalno obrežje, ko sta zopet nekega dne sedela na svoji samotni klopi. Tedaj so obstale njune oči slučajno na grmi črnega trna, ki je rasel ob poti med kamenjem — edini daleč naokrog.

V polmrazu se jima je dozdevalo, da razločujeta na njem majhne, bele šopke.

"Rekel bi skoro, da cvete," je izpregovoril Jan. In približala sta se mu, da se prepričata.

Bil je ves v cvetju. Ker nista mnogo videla, sta iztognila roke, ter začutila pod prsti polno majhnega drobnega cvetličja, ki je bilo vse vlažno od megle. In tedaj sta prvokrat začutila, da se počasi bliža pomlad. Obenem sta zapazila, da je dan nekoliko zrastlel, da je zrak nekoliko milejši in noč malo svetlejša.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Poslanik Grew o nevarnosti s strani Japoncev

Nikdo ni boljše v stanu poznati naravo japonske vlade, kakor Clark Grew, naš veleposlanik na Japonskem tekom desetih let do napada na Pearl Harbor. Saj ravno on je bil tisti, ki je na povelje predsednika Roosevelta zaprosil za avdijenco z japonskim cesarjem kot zadnji poskus, da se vojna prepreči. Ko je bil pozvan, naj pride na ministristvo zunanjih zadev ob 7.30 zjutraj, dne 8. decembra, napad na Pearl Harbor je bil že izvršen. Minister zunanjih zadev se mu je enostavno zahvalil za njegovo prizadevanja, da se ohrani mir, ne da bi kaj rekel o avdijenci s cesarjem — katera vzpričo okolščin, se ni seveda nikdar vresničila.

Mr. Grew je mnenja, da Japonci ne klonejo le vsled pritiska napadov in da ni razum končnega, popolnega poraza ne pokažeta njihovih grabežljivih načrtov. Oni so dobro izveščani vojniki, ki imajo dolga leta borilne izkušnje pred seboj. Skromni so, kar se tiče udobnosti življenja, in složni — celo fanatični v svoji odločni volji za zmago. Zasedli so že desetkrat večje ozemlje, kot znaša njihova domovina, in izkoriščajo vire naravnega bogastva in obsežno domorodno prebivalstvo, ki se braniti ne more.

Mr. Grew razlaga, kako je bila njegova misija delovati za konstruktivno poravnavo, kako se je na vse načine prizadeval opogumiti nevojne voditelje in kako je japonski vladi nudil vse mogoče ugodnosti, a ko bi se odrekla politiki prisvojevanja. Končno je njegova misija doživela neuspeh, ko so militaristi dobili premoč. Uspešni ni zato, ker oni voditelji, ki so zavladali, niso hoteli miru.

Ozirajoč se nazaj v zgodovino japonskih mednarodnih odnosov, Mr. Grew sklepa, da razlog tega neuspeha je bila okolščina, da je japonska vlada stalno prelomila dano besedo. Obvezala se je nekajdaj bila spoštovati neodvisnost Koreanske države, pa je nazadnje vključila Koreo v svoje cesarstvo. Obljubila je, da ne bo utrdila mandatarimih otokov v Pacifiku — in brž je tam zgradila trdnjave. Obljubila je, da bo varovala ameriško lastnino na Kitajskem, potem pa nalašč spustila bombe na isto. Obljubila je, da bo spoštovala politični položaj Francoske Indokine, pa se je polastila iste le par mesece kasneje. Obljubila je spoštovati integritete kitajskega ozemlja, le da potem požre komad za komadom kitajske dežele.

Poslanik Grew ne obtožuje onih Japoncev proti militarističnega duha, ki jih občuduje in ljubi, marveč obtožuje oni militaristični režim, ki je mogel dopuščati takih stvari, kot je bilo krvavo klanje v Nankingu, kruto zatiranje vseh delavskih gibanj in delavskih pravic, regimentiranje mladine za nič drugega kot vojno, stroga cenzura, ki ni pustila, da japonsko ljudstvo izve, kake gro-

zovitosti so se dogajale na Kitajskem, tamošnji napadi na ameriško lastnino ali pa porazi v sedanji vojni pri Midway otoku ali na Salomonskih otokih, o katerih ljudstvo nič ne ve.

Kot primer militarističnega duha, ki ga japonska vlada podžiga, Mr. Grew pripoveduje o japonskem ujetniku, ki je hotel potom kitajske vlade in ameriškega poslanikstva sporočiti svoji družini, da je čil in zdrav, dasi ujetnik. Ko je Mr. Grew sporočil to informacijo japonski vladi, je dobil rezki odgovor, da, kar se vlade in vsjakove družine tiče, oni mož je mrtve.

Japonska, kakor Nemčija, je poskusila napraviti iz te vojne plemensko borbo. Za srečo vseh združenih narodov, Mr. Grew poudarja okolščine, da je Kitajska član združenih narodov, postavlja Japonsko na laž. Japonska teorija o plemenski superioriteti, ki se naslanja na bajko cesarjevega nasledstva, boginje solnca, se pa, kakor Mr. Grew večkrat ponavlja, izpodbiti le potom popolnega vojaškega poraza.

Mr. Grew vidi nado za bodočnost v obstoju silne Kitajske kot uravnavaajoče sile v Aziji. On je tudi mnenja, da Japonska osvobodjena od svojih militarističnih motogoev, bo imela svojo vlogo v bodočnosti. Najprej pa imamo nalogo pred seboj, da preprečimo, da se Japonska zakorenini v bogatih pokrajinah, ki so sedaj pod njeno močjo. To se pa ne more doseči, on svari, z lahkomišljeno teorijo, naj najprej potolčimo Nemčijo in da se potem spravimo na Japonsko, ko bo čas prišel. Kajti vsak nadaljni mesec daje Japonski dalje časa, da kaspitalizira na bogatem plenu.

Japonska je še vedno ranljiva, zlasti radi dolžnih morskih prog, ki skupaj držijo njeno cesarstvo. Ne smemo pa podcenjevati sovražnika. Napravili smo ta tragični pogrešek 7. decembra 1941 in smo malone izgubili svojo postojanko na Pacifiku. Takega pogreška ne smemo več storiti.

PODPRESEDNIK VLADE DR. MIHA KREK POŠILJA NOVOLETNE POZDRAVE.

(JIC.) — Podpredsednik jugoslovanske vlade dr. Miha Krek je za Silvestrov večer naslovil Slovencev v Istri in na Goriškem v Sloveniji in v Ameriki, slovenskim vojakom v Egiptu in v Južni Afriki, tople čestitke in želje za srečo v Novem letu. V naslednjem navajamo glavne točke tega govora, katerega vsebina bo vsem Slovencev v krepko vzpodbudo.

Dr. Krek pozdravlja najprej matere in žene, ki so v tej vojni največ žrtvovale, ker so dale ono, kar jim je najdragocnejše. Spominja se nato onih, ki se nahajajo v Nemčiji, Madžarski in Italiji in tam stradajo in trpe. Pokloni se slovenskim žrtvam in pozdravlja one, ki se bore pod zastavo belega orla. Ne pozablja pa tudi na slovenskih delavcev v Ameriki, ki izvršujejo svojo dolžnost s tem, da kujejo orožje za vse zaveznike. Pozdrave pošilja tudi našim pilotom in mornarjem, ter vsem želi srečno Novo leto.

Po teh uvodnih besedah je dr. Krek zagotavljal svoje slovenske slušatelje, da preteklega leta 1942 ne smemo podcenjevati in da nam bo šele zgodovina pokazala, kaj smo dosegli v tem letu. Zapisala bo tudi neštete grobove posejane širom naše zemlje.

V letu 1942 je slovenski narod vodil junaški boj za Jugoslavijo in za svojo svobodo v njenih mejah. Jugoslavija je bistvena misel vsega našega življenja in hotenja. Jugoslo-

NOVA IZDAJA

Dobri Atlas

je nujno potreben

... in ravno v
HAMMONDOVEM NOvem
Svetovnem Atlasu

NAJDETE ZEMLJEVIDE, KISO TAKO POTREBNI, DA MORETE SLEDITI DANAŠNJIM POROČILOM

Zbirka nanovo in lepo tiskanih zemljevidov v 7 barvah, kaže svet, kakoršen je danes in vam pomaga razumeti zgodovinsko važno delovanje diktatorskih in demokratskih vlad.

NEKAJ POSEBNIH VAZNOSTI

Sestav sveta—abecedni seznam dežel, provinc—navaja površino, prebivalstvo, glavna mesta in kraj na zemljevidu.

Seznam mest in trgov—navaja ime kraja, okraj, in državo, prebivalstvo in kraj na zemljevidu.

Zastave vodilnih držav—v polnih barvah, vsega skupaj 56; cela vrsta narodnih barv.

ILUSTRACIJE—45 skrbno izbranih resničnih fotografij iz vseh krajev sveta.

NOVO LJUDSKO ŠTETJE—Uradne številke glavnih mest in trgov v Združenih državah in kaže primerjavo s starim štetjem.

S E D A J

40 centov

PO POŠTI
V URADU — 35 CENTOV

48 VELIKIH STRANI

Svet pripada ljudem, katerih radovednost nima obzorja

Ta atlas, ki sam sebe popravlja, ima namen rošiti marsikatera napačna ali vprašanja, ki nastanejo v raznih razpravah. Strani so skladne svetovnega zemljevida in podajajo resničnost zemlje, prvine sončnega sestava, pokrajine in globoko oceanov in jamer, dolgotrajnih rek in prekopov, površino poglavitnih otokov in visokost svetovnih gora. Tu so odgovori na mnoga današnja vprašanja.

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je rasvidno do kdaj imate plačano naročnico. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam pripravite nepotrebnege dela in stroškov, Ves prosimo, da skusite naročnico pravčasno poravnati. Pošljite naročnico naravnost nam ali jo pa plačajte na temu zastopnik v vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kajli imena so tiskana s debelimi črkami, ter so upravljeni obiskati tudi druge ustanove, kjer je kaj naših rojakov naseljenih. Zastopca bo vam izročil potrdilo na plačano naročnico

<p>CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Lassalle</p> <p>FLORIDA: Puccio, Peter Calif. Wausenburg, M. J. Hayes</p> <p>INDIANA: Indianapolis: Fr. Markich</p> <p>ILLINOIS: Chicago, J. Berde Chicago, J. Fabian (Chicago, Chicago in Illinois)</p> <p>Joliet, Jennie Bambich La Salle, J. Speich Mascoutah, Martin Dolejac North Chicago in Waukegan, Matt Warkak</p> <p>MARYLAND: Klitmiller, Fr. Vodopivec</p> <p>MICHIGAN: Detroit, L. Plankar</p> <p>MINNESOTA: Chisholm, J. Lukanič Ely, Jos. J. Peschel Eveleth, Louis Goula Gilbert, Louis Vessel Hibbing, John Povis</p> <p>MONTANA: Roundup, M. M. Paulas Wahoe, L. Champa</p> <p>NEBRASKA: Omaha, P. Broderick</p> <p>NEW YORK: Brooklyn, Anthony Svet Gowanda, Earl Sarvich Little Falls, Frank Mast Worcester, Peter Roda</p> <p>NEJO: Barborton, Frank Trebn</p>	<p>Cleveland, Anton Bobek, Chas. Marlinger, Jacob Resnik</p> <p>OLORADO: Glorad, Anton Nagode Loral, Louis Balant, John Kumbo Youngstown, Anton Kibak</p> <p>OREGON: Oregon City, J. Kober</p> <p>PENNSYLVANIA: Boomer, John Jenkhar Conemaugh, J. Brenove Coverdale in okolica, Jos. Peterzol Export, Louis Spantis Farrell, Jerry Obran Forest City, Walf Hamis Fr. Blodnikar</p> <p>Greensburg, Frank Novak Homer City, Fr. Ferenchak</p> <p>Imperial, Venice Paleich Johnstown, John Polants</p> <p>Kray, Ant. Tumbaj Loserne, Frank Balloch Midway, Juna Zum Pittsburgh in okolica, Philip Proza Stellton, A. Hren Turtle Creek, Fr. Schifrer West Newton, J. Vork Jovan</p> <p>WISCONSIN: Milwaukee, West Ailla, Fr. Sheb Sheboygan, Joseph Kabor</p> <p>WYOMING: Rock Springs, Louis Toubor Diamondville, Joe Kotica</p>
--	--

Vsek zastopnik imajo potrdilo na vaše, katere je prejel. Zastopnik teste pripoznavajo.

OPRATA "GLAS NARODA"

KUPIJTE
UNITED STATES WAR SAVINGS
BONDS in STAMPS